

**Vlaams
Materialenprogramma**

**Stand van zaken cluster
Bio-economie –
april 2016**

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

1 BIO-ECONOMIE

Trekker: OVAM

INLEIDING

Hoe zorgen we ervoor dat reststromen van biomassa uit de landbouw en de voedingsmiddelenindustrie optimaal worden ingezet als materialen, chemicaliën, bodemverbeteraars en energiebron?

AMBITIES EN REALISATIES

In deze cluster onderscheiden we 5 verschillende acties:

- Een duurzame bio-economie realiseren door overkoepelend overleg;
- Valorisatie en vermarkting van gerecupereerde nutriënten en organische koolstof;
- Inventarisatie van biomassastromen en mogelijke toepassingen;
- Identificeren en stimuleren van de vraag naar biogebaseerde producten;
- Aandacht voor alle doelstellingen van de bio-economie in het hernieuwbare energiebeleid in Vlaanderen.

We bespreken deze 5 thema's en hun bijbehorende actiepunten hieronder.

1.1 Een duurzame bio-economie realiseren door overkoepelend overleg met overheid en sector

De Inderdepartementale Werkgroep (IWG) Bio-economie wil Vlaanderen zien evolueren naar een duurzame bio-economie tegen 2030. Daarvoor heeft het een visie en een strategie uitgewerkt via overleg tussen de overheid en de sector. Er werd ook een actieplan uitgewerkt in nauwe samenwerking met de stakeholders: 'Duurzaam beheer van Biomassa(rest)stromen 2015-2020', dat door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd op 10 juli 2015. De verschillende stakeholders deelden kennis en wisselden ideeën uit op de werkvergaderingen van de IWG Bio-economie. En met succes. In 2015 gaven stakeholders input op de KET-roadmap Industriële Biotechnologie en de resultaten van het Biobase NWE Interreg.

Naast vergaderingen is er ook werk gemaakt van een online kennisplatform (www.cee.bio.be). Op dit platform worden kennis, expertise en activiteiten van de Vlaamse biogebaseerde economie gedeeld, zowel van bedrijven als van onderzoekers. Zo wordt samenwerking optimaal bevorderd.

1.2 VALORISATIE EN VERMARKTING VAN GEREcupEREERDE NUTRIËNTEN EN ORGANISCHE KOOLSTOF

Omdat deze actie opgenomen werd in het actieplan 'Duurzaam beheer van Biomassa(rest)stromen 2015-2020', heeft het bindende bepalingen voor alle actoren die belast zijn met taken van openbaar nut inzake milieubeleid.

Verschillende initiatieven en studies onderzoeken de valorisatie en vermarkting van gerecupereerde nutriënten en organische koolstof. Hieruit worden concrete businessmodellen uitgewerkt rond afvalwater en zuiveringsslib. Bovendien wordt het marketingplan voor organische koolstof momenteel door de VLACO gefinaliseerd.

Enkele inspirerende studies zijn:

- Nutrient Cleaning House: recuperatie en hergebruik van nutriënten uit huishoudelijk afvalwater, dierlijke mest en aanverwante stromen. Zo wordt de cyclus gesloten en kunnen de stoffen oneindig gebruikt worden, terwijl er minder afval wordt geproduceerd.
- ZAWENT: recuperatie en hergebruik van nutriënten, water en energie uit afvalwater voor meer dan 400 woningen, een school, een crèche en een sporthal in Gent. Resultaat: 15.000 m³ verminderd watergebruik en 33.000 m³ waterhergebruik. Bovendien wordt 30% van de totale warmtevraag lokaal opgewekt en worden nutriënten teruggewonnen.
- StokStroom: het hergebruiken van (mechanisch gezuiverd) afvalwater voor de teelt van tomaten en vis.

Er wordt nog een oplossing gezocht voor een verderzetting van het Vlaams Nutriëntenplatform en Vlaamse vertegenwoordiging in het European Sustainable Phosphor Platform. Financiering vinden blijft moeilijk. Nochtans vinden betrokken partijen actieve sturing nodig om nieuwe initiatieven rond nutriëntenbeheer te lanceren.

1.3 INVENTARISATIE VAN BIOMASSASTROMEN EN MOGELIJKE TOEPASSINGEN

Weten welke biomassastromen er zijn en wat met biomassa kan, is een belangrijke informatiebron. Daarom verbeteren we de informatievergaring en de communicatie errond, waarbij we rekening houden met verschillende aspecten van duurzaamheid.

In 2016 maakt de OVAM opnieuw een biomassa-inventaris. Daarbij streven we naar een verdere verbetering van de betrouwbaarheid van de statistieken. Bovendien worden de biomassastromen beter gevisualiseerd door middel van Sankey-diagrammen.

1.4 IDENTIFICEREN EN STIMULEREN VAN DE VRAAG NAAR BIOGEBASEERDE PRODUCTEN

Deze actie wordt volgens het actieplan bio-economie uitgevoerd. In oktober 2014 werd er al een evenement georganiseerd rond het belang van biogebaseerde producten voor Vlaamse KMO's.

Bio-economie werd in 2015 één van de hoofdthema's van 'Open Bedrijvendag'. Zo werd het grote publiek warmgemaakt voor de mogelijkheden ervan en werden ze geïnformeerd waar ze het kunnen tegenkomen in het dagelijks leven.

Bovendien moet de overheid het goede voorbeeld geven. Daarom werd in de nota 'duurzame overheidsaankopen' van de Vlaamse overheid het aankopen van biogebaseerde materialen en producten uitdrukkelijk vermeld als een mogelijkheid tot duurzaam aanbesteden.

1.5 Aandacht voor alle doelstellingen van de bio-economie in het hernieuwbare energiebeleid in Vlaanderen

Het 'Actieplan biomassa(rest)stromen' geeft aan welke biomassa men kan gebruiken voor hernieuwbare energieproductie. Energieproducenten weten zo welke biomassa zij legaal kunnen inzetten.

'Actieprogramma 16' van dit plan voorziet het uitwerken van een set duurzaamheidscriteria voor houtige biomassastromen in 2016. De overheid en de betrokken stakeholders bewaken de duurzaamheid van houtstromen die worden ingezet voor hernieuwbare energieproductie en materiaaltoepassingen.

Een nauwer overleg tussen de verschillende administraties wordt ook in dit plan vermeld. Zo wordt een continue afstemming tussen het materialen- en het energiebeleid verzekerd.